

واکنش سریع هنگام وقوع زلزله می تواند شما را از جراحات احتمالی محافظت کند. حداقل دو بار در سال، پناه گیری را تمرین کنید.

«شهروند» از مشقت دانشجویان افغانستانی ساکن ایران در پرداخت شهریه‌های چند هزار دلاری گزارش می دهد

تحصیل به شرط دلار آزاد

◀ شهریه دانشجویان خارجی رشته پزشکی ۱۰ هزار دلار و دندانپزشکی ۷ هزار دلار است؛ دانشجویان افغانستانی ساکن ایران در صورت تحصیل در رشته پزشکی، سالانه باید ۱۵۰ میلیون تومان پرداخت کنند

◀ تعدادی از دانشجویان خارجی ساکن ایران به دلیل شهریه‌های بالا انصراف داده‌اند

◀ مدیر کل روابط عمومی وزارت بهداشت در گفت‌وگو با «شهروند»: دانشگاه وقتی هیأت امنایی باشد، می تواند به شیوه خودش شهریه دریافت کند

پولی می فرستادند، با آن پول، شهریه را می دادم، اما الان دیگر آن پول چیز زیادی نمی شود.» مهسا می گوید بارها در تلویزیون دیده که صحبت های مسئولان را زیر نویس کرده‌اند که از دانشجویان افغانستانی که در آمدشان از ایران است، شهریه به دلار گرفته نشود؛ اما وقتی این موضوع را به دانشگاه‌اش اطلاع داده، آنها گفته‌اند که برو و از همان مسئولان نامه بگیر.

وضع دانشجویان خارجی بهتر از افغانستانی هاست؛ آنها از عراق و سوئد و... به ایران آمده‌اند، در آمد خانواده‌شان به دلار است و با آن پول به راحتی می توانند در ایران زندگی کنند، وقتی دلار به تومان تبدیل شود، قاعدتا پول خوبی هم از آن در می آید. برای دانشجویان افغانستانی اما شرایط خیلی سخت است. مهسا حالا ترم ۶ است، وقتی دلار ۳۵۰۰ تومان بود، وارد دانشگاه شد، از ترم سوم، شهریه به دلار شد و حالا او مانده و شهریه‌هایی که روی هم تلنبار شده است: «دانشگاه اصلا با ما راه نمی آید، الان هم کاری به کار من ندارد، برخی می گویند منتظرند قیمت دلار به ۳۰ هزار تومان برسد، بعد شهریه‌ها را بگیرند، همیشه هم قیمت‌ها به روز است.» مهسا می گوید که همسر برادرش متخصص داخلی بوده، وقتی درس اش تمام شد، دانشگاه حتی یک ریسال را هم نبخشید، برادرش مجبور شد ماشین و یک زمین اش را بفروشد تا بتواند کل شهریه را پرداخت کند.

فارغ التحصیلان افغانستانی اجازه اشتغال ندارند

دانشجویان افغانستانی مثل تمام دانشجویان خارجی دیگر با شهریه‌های بالا می توانند درس بخوانند؛ اما هیچ وقت به آنها اجازه کار کردن نمی دهند، مهسا می گوید از اول می دانسته در ایران نمی تواند کار کند، اما خیلی درس خواندن را دوست داشته: «بزرگ بچگی بامم من را خانم دکتر صدا می کرد، این دکتر گفتن‌ها ماکله ذهنم شد. می خواستم واقعا دکتر شوم.» مهسا پزشکی عمومی را در دانشگاه علوم پزشکی تهران گرفته و حالا هم نهادهانشجویی خارجی رزیدنتی رادیولوژی این دانشگاه است. همین هم شده تا خیلی پیگیر دریافت شهریه نباشد: «البته الان پرداخت کنم بهتر است؛ چون بعدا با نرخ روز با من حساب می شود و مبلغ خیلی زیادی را باید پرداخت کنم.» او می گوید: «مامهاجران افغانستانی از بچگی با تبعیض زندگی کرده‌ایم، در حالی که ما ایران به دنیا آمدیم، بزرگ شدیم، این جا را بیشتر از افغانستان دوست داریم، وطنمان است، اما نمی توانیم برگردیم، آن جا امنیت نداریم.» مهسا هم می داند که پس از فارغ التحصیلی شغلی انتظارش را نمی کشد: «در افغانستان شغل هست اما من الان ۲۸ سالم است و تمام مدت هم این جا بودم، می خواهم همین جا باشم.» مهسا ۷ سال پزشکی خوانده و ۴ سال است دوره تخصص را می گذراند، یک سال دیگر، درس اش تمام می شود.

شرایط تحصیل برای دانشجویان خارجی داخل ایران سخت است، برای آنها که از کشورهای دیگر می آند اما هزینه‌ها بالا نیست، مثل شرایطی که «هوا قرا مصدق» در ایران دارد. او ۲۷ سال اش است و دانشجوی علوم سیاسی دانشگاه تهران است، ساکن کابل است و در ایران درس می خواند، شهریه دانشگاه او ۴۵۰ دلار است و می گوید که شهریه هر رشته متفاوت است. او لیسانس اش را در افغانستان گرفته و وقتی برای ادامه تحصیل به ایران آمد، از او مصاحبه‌ای کردند و بازرایی‌هایی که انجام شد، اجازه تحصیل در ارشد علوم سیاسی را پیدا کرد. او می گوید که هزینه شهریه را به تومان پرداخت می کند دلار.

تجمع اعتراضی

• مهسا، دانشجوی رزیدنت رادیولوژی:

چند ترم است شهریه ندادهام، وقتی درسم تمام شود و باید برای گرفتن مدرک اقدام کنم، تا قرآن آخر را از من می گیرند. هر چقدر بدهی دارم، آن موقع از من می گیرند آن هم با دلار نرخ روز

• ما مهاجران افغانستانی از بچگی با تبعیض زندگی کرده ایم، در حالی که ما ایران به دنیا آمدیم، بزرگ شدیم، این جا را بیشتر از افغانستان دوست داریم، وطنمان است، اما نمی توانیم برگردیم، آن جا امنیت نداریم. افغانستان دوست داریم، وطنمان است، اما نمی توانیم برگردیم، آن جا امنیت نداریم

علوم پزشکی تهران است و حالا چند سالی می شود که

شهریه اش را پرداخت نکرده. او می گوید که سال ۹۵ وقتی برای رزیدنتی ثبت نام کرده، هر دلار ۳۵۰۰ تومان بود، حالا شده ۱۵ هزار تومان. هزینه‌های تحصیل آن قدر برایش بالاست که نزدیک به ۶ ترم است که هیچ شهریه‌ای نداده؛ یعنی توانایی مالی نداشته که بدهد: «وقتی درسم تمام شود و برای گرفتن مدرک اقدام کنم، تا قرآن آخر را از من می گیرند. هر چقدر بدهی دارم، آن موقع از من می گیرند.» او حالا ده‌ها میلیون تومان به دانشگاه بدهکار است، اما می گوید شاغل نیست، حقوقی ندارد، پدرش هم در قید حیات نیست و هر چه دارند، خرج زندگی روزمره خودش و مادرش می شود: «قبلا از افغانستان برایمان

ادامه داد و نه ترک تحصیل کرد. ما یک سال شهریه را به طور کامل پرداخت کردیم. هر وقت پول داشتیم به ما اجازه تحصیل می دهند.» فاطمه می گوید پدرش چقدر باید کار کند تا شهریه صد خرده‌ای میلیون تومان را جور کند، همه اینها در شرایطی است که پس از فارغ التحصیلی به آنها اجازه اشتغال در داخل ایران داده نمی شود.

تعرفه شهریه دانشجویان رشته پزشکی به ۱۰ هزار دلار می رسد، آنها در طول ترم، به‌طور مرتب، بخشی از شهریه را پرداخت می کنند. حالا در دانشگاه علوم پزشکی تهران بالای ۴۰ دانشجوی خارجی تحصیل می کنند که از میان آنها دانشجویان بورس شده از افغانستان هم حضور دارند، آنها پولی بابت شهریه‌شان پرداخت نمی کنند. از میان آنها که مانده‌اند چند نفر به دلیل بالا بودن شهریه‌ها انصراف داده‌اند و تعدادی هم خرد خرد و در طول سال هزینه‌ها را پرداخت می کنند: «یکی از دوستانم در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی پزشکی می خواند شهریه سال ۹۷ را از او به ریال گرفتند و گفتند از سال دیگر باید دلاریاوری.»

عبدالحمید، مدیر کل دفتر دانشجویان غیرایرانی وزارت علوم، اما می گوید هیچ گزارشی مبنی بر انصراف دانشجویان خارجی به دلیل ناتوانی در پرداخت شهریه به دستش نرسیده است. بر اساس اعلام وزارت علوم، دانشجویان خارجی که در ایران تحصیل می کنند، سه دسته‌اند؛ بخش اندکی از آنها بورسیه هستند اما گروهی که شهریه پرداز هستند، خود دو دسته‌اند، گروهی بر اساس مصوبه هیأت امنای دانشگاه‌شان شهریه را به‌صورت ریالی پرداخت می کنند و دسته دیگر به صورت ارزی شهریه خودشان را واریز می کنند. او از وضع دانشجویان افغانستانی ساکن ایران باخبر است، وقتی می گوید: «از دانشگاه‌ها درخواست کردیم که حال دانشجویان بین‌المللی را مرعات کنند و در صورت امکان با گرفتن مجوز از هیأت امنای دانشگاه، شهریه دانشجویان را به‌صورت دوگانه دریافت کنند؛ یعنی آن دسته از دانشجویانی که دلار دارند و نمی توانند به ریال تبدیل کنند، شهریه خود را بر مبنای دلار پرداخت کنند و به همین ترتیب آن دسته از دانشجویان خارجی که ریال دارند اما قادر به تأمین دلار نیستند، معادل ریال آن را بپردازند.» اما این موضوع تنها برای دانشجویان تحت پوشش وزارت علوم است و شامل رشته‌های پزشکی نمی شود.

بر اساس اعلام او، حدود ۲۷ هزار دانشجوی خارجی در دانشگاه‌های زیر مجموعه وزارت علوم تحصیل می کنند؛ از این تعداد ۴ هزار نفر بورسیه و مابقی جزو دانشجویان خارجی شهریه پرداز هستند. همچنین ۳ هزار دانشجوی علوم پزشکی و حدود ۸ هزار دانشجوی هم در دانشگاه‌های آزاد مشغول تحصیل هستند.

۶ ترم است شهریه ندادهام؛ پول ندارم

«مهسا» دانشجوی رزیدنتی رادیولوژی دانشگاه

وزیر علوم خطاب به دانشجویان افغانستانی که شهریه‌هایشان را با دلار نرخ آزاد پرداخت می کنند: دانشجویان می توانند از طریق معاونت بین الملل وزارت تخته یا از طریق سازمان امور دانشجویان قسمت «دانشجویان خارجی» این مشکل را پیگیری کنند

دانشگاه‌های هیأت امنایی

در دریافت شهریه اختیار دارند

دانشگاه‌های علوم پزشکی اگر به‌صورت هیأت امنایی اداره شوند، در زمینه مسائل مالی، اختیاراتی از خودشان دارند و نحوه دریافت شهریه هم در حوزه اختیارشان قرار می گیرد. کیانوش جهانپور، مدیر کل روابط عمومی وزارت بهداشت، یکی از دلایل این که دانشگاه‌ها با وجود بخشنامه وزارت بهداشت، شهریه را با ارز آزاد دریافت می کنند همین هیأت امنایی بودن دانشگاه‌ها اعلام می کند و به «شهروند» می گوید: «دانشگاه وقتی هیأت امنایی باشد، نمی تواند قانونی وضع کند اما می تواند مقرراتی را تصویب کند که مخالفتی با قوانین نداشته باشد. این دانشگاه‌ها به‌ویژه در زمینه‌های مالی اختیاراتی دارند.» جهانپور می گوید: «دانشجویان اگر شکایتی از این مقررات داشته باشند، می توانند به مراجع قضائی مراجعه و آن جا شکایت کنند. اگر تصمیم دانشگاه مغایر قانون باشد، بر خورد می شود.» به گفته مدیر کل روابط عمومی وزارت بهداشت، شهریه با ارز آزاد، عمدتا برای دانشجویانی اجرا می شود که در ماه‌های اخیر دانشجو شده‌اند، گاهی هم ظرفیت دانشگاه اشباع شده و دانشگاه مجبور است با وضع مقرراتی، از پذیرش زیاد دانشجوها جلوگیری کند. با همه اینها اما او اضافه می کند که برای دانشجویان خارجی که در ایران زندگی می کنند، تسهیلاتی برای گرفتن شهریه یا احتساب قیمت ارز در نظر گرفته شده و سیاست وزارت بهداشت، حمایت از دانشجویان افغانستانی ساکن ایران برای ادامه تحصیلات دانشگاهی است؛ اما از جزئیات آن بی‌اطلاع است.

نه می شود ادامه داد و نه انصراف

دانشجویان خارجی ساکن ایران که کارت آمایش دارند، برای دانشجوی شدن باید پاسپورت بگیرند، پاسپورت هم به معنی حضور موقت آنها در ایران است. آنها برای ورود به دانشگاه آزمون کنکور نمی دهند و پذیرش آنها به‌صورت آزاد و با یک مصاحبه است. فاطمه سه ترم دندانپزشکی خوانده و حالا که پول شهریه را ندارد، در خانه مانده: «نه می شود

زهررا جعفرزاده | شاید کمتر کسی بداند دانشجویان خارجی که در ایران زندگی می کنند، برای تحصیل در دانشگاه‌های ایران باید شهریه‌هایشان را به دلار پرداخت کنند. این شهریه‌ها برای دانشجویان رشته‌های پزشکی از ۷ هزار دلار شروع می شود و برای دانشجویان رشته‌های دیگر از جمله علوم انسانی، از ۴۰۰ دلار، تا یکسال پیش که نرخ ارز تا این اندازه بالا نرفته بود، دانشجویان خارجی ساکن ایران که اغلب افغانستانی‌اند، شهریه یک‌سال را با دلار ۳ هزار تومان پرداخت می کردند و حالا با افزایش قیمت ارز، با دلار ۱۵ هزار تومان؛ یعنی شهریه ۱۰ هزار دلاری رشته دندان پزشکی که قبلا ۳۰ میلیون تومان بود، به ۱۵۰ میلیون تومان رسیده است و دانشجویان افغانستانی که اغلب از خانواده‌های کارگردن، حتی توانایی پرداخت یک‌سوم این شهریه را ندارند.

آبان سال گذشته که نخستین دور بالا رفتن قیمت ارز بود، باقر لاریجانی، معاون آموزشی وزارت بهداشت، تعداد دانشجویان خارجی در دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران را سه هزار نفر اعلام کرد و در عین حال گفت که تمام دانشجویان افغانستانی با تصویب بخشنامه جدید، شهریه تحصیلی خود را بر مبنای ارز دولتی و به ریال پرداخت می کنند؛ برای مابقی دانشجویان خارجی هم براساس مبنای ارزی بر مبنای توافقی که با دانشگاه محل تحصیل داشته‌اند محاسبه می شود.

این اتفاق اما نیفتاد. دانشجویان رشته‌های پزشکی باید شهریه را به دلار، آن هم به قیمت روز پرداخت کنند. حتی اگر شهریه سال قبل را پرداخت نکرده‌اند و آن زمان مثلا قیمت دلار ۱۲ هزار تومان بود، حالا باید شهریه را با دلار ۱۵ هزار تومان پرداخت کنند. مشکل پرداخت شهریه، بیش از همه، گریبان دانشجویان رشته‌های پزشکی را گرفته؛ دانشجویان پزشکی که خارجی شناخته می شوند، اما در ایران زندگی می کنند، مثل افغانستانی‌ها.

دانشجویان خارجی، سال‌هاست که به شرط پرداخت شهریه، اجازه درس خواندن در دانشگاه‌های ایران را دارند؛ دانشجویان عراقی، افغانستانی، تاجیک و دانشجویانی از کشورهای اروپایی مثل سوئد و... در گروه این دانشجویان قرار دارند. مشکل پرداخت شهریه، اما مشکل دانشجویانی نیست که از کشورهای دیگر برای ادامه تحصیل به ایران می آیند، چرا که آنها در آمدشان یا به ارز است یا وقتی به تومان تبدیل می شود، معمولا مبلغ بالایی می شود و مشکلی برای دانشجویان ایجاد نمی کند؛ گروهی از آنها هم بورس شده‌اند و عملا هیچ هزینه‌ای برای تحصیل پرداخت نمی کنند. بحران را دانشجویان افغانستانی یا عراقی که در ایران زندگی می کنند، تجربه می کنند؛ کسانی که در آمدشان به تومان است و باید به دلار نرخ آزاد شهریه را پرداخت کنند.

فاطمه، دانشجوی سال دوم دندانپزشکی؛ پول

شهریه به معادل یک سال در آمد پدرم است

در دوره تصدی گری وزارت بهداشت از سوی قاضی‌زاده هاشمی، بخشنامه‌ای به دانشگاه‌های علوم پزشکی فرستاده شد مبنی بر این که دانشجویان خارجی که در داخل ایران زندگی می کنند و در آمدشان هم از ایران است، شهریه‌شان با دلار ۴۲۰ تومانی حساب شود. اما وقتی «فاطمه» پیرو همین بخشنامه به بخش مالی دانشگاه علوم پزشکی تهران مراجعه کرد، به او اعلام کردند که دانشگاه فقط بر اساس مصوبات هیأت امنای اداره می شود. حالا او که دانشجوی سال دوم رشته دندانپزشکی است و یک‌سال شهریه ۷ هزار دلاری را پرداخت کرده، به دلیل ناتوانی در پرداخت شهریه، یک‌سال است سر کلاس‌ها حاضر نشده. پدرش کارگر است و شهریه دانشگاه معادل درآمد یک‌سال پدر است. آنها به هیچ‌وجه توانایی پرداخت این میزان پول را ندارند. همه اینها در شرایطی است که فاطمه متولد ایران است و پدرش هم در همین کشور کار می کند: «مجبور شدیم برای خرید ارز به استانبول برویم، این جا صالمنی توانیم تهیه کنیم، از همان مسال اولی که درس خواندم، دلار با ارز آزاد با ما حساب می شد، وقتی ثبت نام کردم، دلار ۲ هزار تومان بود، حالا ۱۵ هزار تومان است.» دانشگاه علوم پزشکی تهران، شهریه دانشجویان خارجی را در چند نوبت دریافت می کند، اما حتما ۰۶ درصد شهریه را همان اول می گیرد و مابقی در طول سال از آنها دریافت می شود: «بخشنامه وزارت بهداشت مربوط به سال گذشته است، اما هیچ‌وقت از طرف دانشگاه براساس آن عمل نشد. دلیل اش را هم هیأت امنایی بودن دانشگاه اعلام کرده‌اند.»